

§ 134

Dnr 2015/1151

EU-förordning om invasiva främmande arter

Beskrivning av ärendet

För att det ska vara möjligt att genomföra en beslutad EU-förordning om invasiva arter krävs att en lista med arter av unionsintresse ska antas. I den antagna förordningen finns bestämmelser som ålägger medlemsländerna att vidta vissa åtgärder, t ex att underrätta kommissionen om vilka myndigheter som har ansvar för tillämpningen av förordningen, innan listan med arter kan beslutas. Naturvårdsverket har i samråd med Havs- och vattenmyndigheten tagit fram ett underlag för genomförande av förordningen. Leksands kommun har fått möjligheten att yttra sig över remissen.

Bakgrund

Leksands kommun har en viss erfarenhet av att arbeta med invasiva arter. Vi har främst uppmärksammat att lupiner sprider sig vid bebyggelse, längs vägar och i fäbodrar på ett helt okontrollerat vis vilket är förödande för ängsfloran och den biologiska mångfalden. Vidare har vattenaloe fullständigt exploderat i vår tätortsnära fågelsjö Limsjön. Vi har även något område där det är stora problem med jätteloka. I övrigt har vi inte noterat att det är någon särskild art som tagit över på det sätt som man kan se i andra delar av Sverige. Dock är kanadensiskt gullris och jättebalsamin också arter som vi noterat en kraftig ökning av i kommunen. Lokalt kring en handelsträdgård har spansk skogssnigel börjat sprida sig och signaler kommer om contortatall sprider sig.

Lupinerna har vi under året jobbat med i LONA-projektet "Varning för lupiner". Projektet går främst ut på att informera och sprida kunskap om lupiner liksom att inventera hur det ser ut i vår kommun. I projektet har vi endast en marginell ekonomisk möjlighet till praktisk bekämpning och vi har sökt samarbete med aktörer som till exempel Länsstyrelsen och Trafikverket. Förhoppningen är att trafikverket vill göra praktiska insatser i kommunen utifrån den inventering vi utfört. Projektet rivstartade i våras när Länsstyrelsen skickade ut ett pressmeddelande angående lupiner. Det blev mycket stort medialt intresse och vi var med i både regionala och nationella media. Vidare har vi informerat på de sätt vi kommit på och under inventeringsarbetet uppstod många möten med människor som var intresserade.

Utskottet för samhällsbyggnad

Projektet fick ett stort genomslag och många kommuninvånare och andra har hört av sig för att få mer information och för att dela med sig av erfarenheter. En genomgående kommentar har varit "oj det här hade jag inte en aning om" vilket gav stöd till vår teori om att det går att komma en bra bit på väg, när det gäller ytterligare spridning, med enkel information.

Vattenaloe växer i Natura 2000-området Limsjön sedan cirka tio år och har tagit över det område som tidigare var klarvattenyta. Kommunen har inte haft resurser och kompetens att ta tag i problemet men inledande möten med Länsstyrelsen har genomförts.

Kommunens behov

Kommunen önskar mer kunskap och erfarenheter – hur ska arten bekämpas, vilken är bästa metoden, hur lång tid tar det osv. Goda exempel är mycket värdefullt. Vilka arter är det vi ska ha koll på? Nu har vi haft ett LONA-projekt för lupiner och därmed kunnat lägga ner tid och resurser men annars skulle draghjälp av regionala eller nationella projekt vara värdefullt. För praktiska åtgärder och bekämpning av lupiner krävs ekonomiska bidrag och god framförhållning till exempel tidig slåtter för att hejda spridning av lupinfrön skulle kunna genomföras av kommunens befintliga maskinpark men blir en extra kostnad. Att köpa tjänsten av entreprenörer med rätt utrustning kan vara knepigt då de flesta är bokade av Trafikverket och andra.

LONA är rent allmänt ett mycket värdefullt stöd för kommunala naturvårdsarbetet och lämpar sig väl för den typ av lupinprojekt vi har. Dock måste det troligen till helt andra ekonomiska insatser för att kunna genomföra regelrätt bekämpning av lupiner i stor skala. Då förordar kommunen stora projekt som samordnas av staten och där man bedriver försöksverksamhet, har bästa teknik och senaste kunskap aktuell.

Naturvårdsarbete

Rent allmänt vill vi framföra att kommunernas naturvårdsarbete bör uppmärksammas i högre grad och ges större betydelse. Lokalt engagemang är många gånger avgörande för lyckade naturvårdsinsatser och kan vara skillnaden mellan långsiktigt fungerande skötsel eller inte. Statens satsning på LONA har varit av avgörande betydelse för Leksands kommuns naturvårdsarbete.

Vidare är det av största vikt att stat och länsstyrelse uppmuntrar, stöttar och värdesätter kommunalt naturvårdsarbete. Kommuner har nätverk och lokal-känedom som är unik. Dock blir kommunerna ofta bortglömda när det gäller utbildning, information och kunskapsinsamlande, räknas inte riktigt i naturvårdssverige. De flesta av landets kommuner bedriver naturvård i någon form och här skulle staten genom aktiva insatser kunna vinna mycket för naturvården i Sverige. Till exempel borde det finnas en tjänsteman på

Utskottet för samhällsbyggnad

Naturvårdsverket som har till uppgift just att stötta, underlätta och uppmuntra till kommunalt naturvårdsarbete. En uppgift kunde även vara att samordna någon form av nationellt nätverk för kommunala naturvårdstjänstemän, för samarbete, erfarenhets- och kunskapsutbyte.

Beslutsunderlag

Underlag för genomförande av EU-förordning om invasiva främmande arter, daterat 2015-07-10

Tjänsteutlåtande daterat 2015-10-01

Utskottet för samhällsbyggnads beslut

1. Leksands kommun motsätter sig inte att operativt tillsynsansvar och genomförande av åtgärder överförs till kommunerna under förutsättning att rätt stöd i form av kunskap och ekonomiska möjligheter tillhandahålls av staten. Vidare vill kommunen framhålla vikten av att staten ger stöd till kommunalt naturvårdsarbete.
2. På en nationell lista över invasiva arter anser Leksands kommun, utifrån den erfarenhet vi har lokalt, att lupin, vattenaloe, jätteloka, kanadesiskt gullris, jättebalasamin och spansk skogssnigel är givna arter. Vidare vill vi nämna contortatall som vi får signaler om att den börjar sprida sig okontrollerat. Det kan naturligtvis finnas fler arter som vi inte har rätt kunskap om för att inse om det är ett problem.